

* אֶהְלֵךְ אֱלֹהִי / אֲשִׁירָה עִזּוֹ / אֶסְפְּרָה כְּבוֹדּוֹ / אֶאֱפָדְנוּ מְלוּכָה
אֲשֶׁגֶב לַפֹּעֵל / אֲשֶׁר שָׁח וּפָעַל / אֲנִידֹה כִּי לוֹ / יֵאָתֶה מְלוּכָה
בְּעִזּוֹ נִצַּח אֲשֶׁנּוּ / כִּי צָבָאוּ אֲנִי / וְלוֹ נָאָה שִׁים / גִּדֵּל הַמְּלוּכָה
בְּקֶהֱל אֲבִשֶׁר / בְּרֶב עִם אֲדָבֶר / לְמִי שָׁאת וַיֵּתֶר עִזּוֹ / וְלִמִּי הַמְּלוּכָה

ובנגדו הקילירי:

** אֲנִסִּיכָה מְלָכִי / לְפָנָיו בְּהִתְהַלְכִי / אֲמַצּוֹ בְּהַמְלִיכִי / יֶאָזֶר עִזּוֹ וַיִּמְלֹךְ
אֱלִיל בְּהַשְׁלִיכִי / לְפָנָיו בֹּא יוֹם מְלָכִי / אִישׁ מְלָאכִי / יִשְׁלַח, וְאִזּוֹ יִמְלֹךְ
בְּבֹאוֹ לְהִלּוֹךְ / נִתּוּשׁ חֲנָף מִמְּלוֹךְ / בֵּית גָּאִים בְּלִי מְלוֹךְ / יִסַּח, לְבָל יִמְלֹךְ
בְּתוֹכִי יִהְיֶה / בְּהוֹפִיעֵו לְמְלוֹךְ / בְּמַלְכוּתוֹ אֲמְלוֹךְ / וְאִזּוֹ יִמְלֹךְ

גם באשר לחלוקת קטעי הקומפוזיציה לשני חלקים, מבוא מצד אחד ופסוקים מפוייטים מצד שני, הלך הקילירי בעקבות יוסי בן יוסי. פינחס ושאר פייטנים לא קיבלו את המיבנים הסטרופיים של קודמיהם, אבל כולם התמידו בבינוי הכפול של הקטעים לפי דוגמתם. גם בסופי קדושתאות המוסף של ראש־השנה מצאנו בכתבי־היד לעתים קרובות השלמות קרובה לעיטורן של ברכות העמידה האחרונות.

שאר הקדושתאות / פיוטי פסוק על 'שירת־הים' / סדרי דיברין / פיוטי פטירת משה

קדושתאות הימים־הטובים נבדלות מן הקדושתאות הסטנדרטיות רק בהיקפן המתרחב מכוח תוספות הנקלטות בהן בחולייתן השלישית. אין קבע ושיעור לתוספות הללו, אם כי מצאנו אף כאן פייטנים ה'מחקים' את קודמיהם. מכל מקום, לכלל קביעות ועיצוב תבניות מיוחדות לא הגיעו הדברים, לבד מאשר בקדושתאות יום שביעי (אחרון) של פסח ('יום וְיוֹשֵׁעַ') וקדושתאות של שבועות, שבהן נקבע המנהג להעמיד בין הרהיטים מחזורים מיוחדים של פיוטי פסוקים. בקדושתאות 'יום וְיוֹשֵׁעַ' (היום נקרא כך על־פי

* 1 אאפרנו: אקשט אותו.

2 אשגב: אנשא. לפועל: לקב־ה. אשר שח ופעל: שאמר ועשה.

3 כי צבאו: כי חילו, קהלו.

4 למי וכו': על־פי בראשית מט ג.

** 1 אנסיכה: אמליך (תהלים ב). אמצו בהמליכי: כשאמליך עלי את עוצמתו, יאזור עוז וימלוך (תהלים צב א).

2 איש מלאכי: על־פי מלאכי ג א: 'הִנְנִי שֹׁלֵחַ מְלָאכִי'. והכוונה לאלהיו שיבוא לפני יום ה' (שם, ג כג).

3 חנף: כינוי למלכות אומות־העולם. בית גאים וכו': יסח בית גאים ממלוך (משלי טו כה): 'בית גאים יסח יי'.

הפרשה הנקראת בה, והכוללת את 'שירת־הים' שתחילתה [הליטורגית] ב'וֹשַׁע יי ביום־ההוא', שמות יד ל) מפייתים הפייטנים את 'שירת־הים' פסוק־פסוק ברהיטים רצופים הנטבעים בדרך־כלל בתבניות זהות, עם מלות־קבע תכופות מן הפסוקים המתפייטים. בתוך סדרות הרהיטים נעשה המעבר מקטע לקטע על־ידי סטרופות־מעבר קצרות, משורשרות (עיין להלן). הן פותחות במלת־הסיום של הרהיטים שלפניהן ושורתן האחרונה היא כותרתו של הרהיט האמור לבוא אחריהן. לעתים מקדים את סדרת הרהיטים פיוט מקיף ומסיבי מבחינת מבנהו, שנקרא 'סדר' או 'סדרא'. בשם זה (לעתים מתוספת עליו מלת הסבר כלשהי) מתכנים בכתב־היד הקדומים כמה קטעי־פתיחה לסדרות־פיוט או ליצירות מקיפות מאוד (עיין גם לעיל, עמ' 174).

בקדושתאות של שבועות מוקדשת סדרת פיוט־פסוק לעשרת הדברות; סדרה זו קרויה 'סדר דיברין' או 'דיברין' סתם, או 'סדר דבִּרְיָא'. אף כאן באים קטעי רהיט (עתים באלפביתים שלמים ועתים בחצאי־אלפביתים) לפייט את פסוקי הדברות דיבר־דיבר לחוד, שוב תוך שימוש תכוף במלות־קבע מן הפסוקים המתפייטים. אף ב'דיברין' מחוברים הרהיטים זה אל זה על־ידי סטרופות־מעבר משורשרות כנ"ל. אף כאן, ולעתים קרובות יותר מאשר בקדושתאות לַוִּישַׁע, בא לפני סדרת הרהיטים קטע פיוטי מסיבי ומקיף המסומן בדרך־כלל בכתב־היד כ'סדר' או 'סדר עולם'. 'סדר עולם', על שום שיש בו לעתים תיאור של מעשה בראשית ושל תולדות העולם עד זמן מת־תורה. מעשה בראשית ותולדות האבות וקורות ישראל מתוארים בפיוטים הללו כמכוונים מעיקרם למאורע זה, שכל העולם כביכול אינו כדאי כיום שאירע בו. סדרי הדיברין מורכבים דרך קבע מ־13 פיוטים, לפי שמלבד עשרת הדברות עצמם מתפייטים בהם שני פסוקים שקודמים להם (שמות יט כה, כ א: 'וַיִּרְדּוּ מֹשֶׁה אֶל הָעָם וַיַּדְבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמְרִי') ופסוק אחד שבא אחריהם (שם, כ טו: 'וְכָל הָעָם רְאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְכו'). נדגים את הדברים בשני קטעי ההתחלה של סדר דיברין מתוך אחת מקדושתאות השבועות של הקלירי:

• וַיִּרְדּוּ אֹמֶן מַחֹלֶת מַחֲנִים
וַיִּזְכֹּר בְּרָה מְאִירֵת עֵינִים

וַיִּזְכֹּר גִּזְכֹּר הַמְּנַעַם
וַיִּזְכֹּר דְּרָכֶיהָ דְּרָכֵי נַעַם

- 1 • אומן מחולת מחנים: משה, אומנם של ישראל. 'אומן' על־פי במדבר יא יב: 'מחולת מחנים' על־פי שיר השירים ז א.
2 ברה מאירת עינים: התורה (תהלים יט ט: 'מִצֵּן יי בְּרָה מְאִירֵת עֵינִים').
3 גזבר המנעם: משה.
4 דרכיה דרכי נעם: התורה (משלי ג יז).